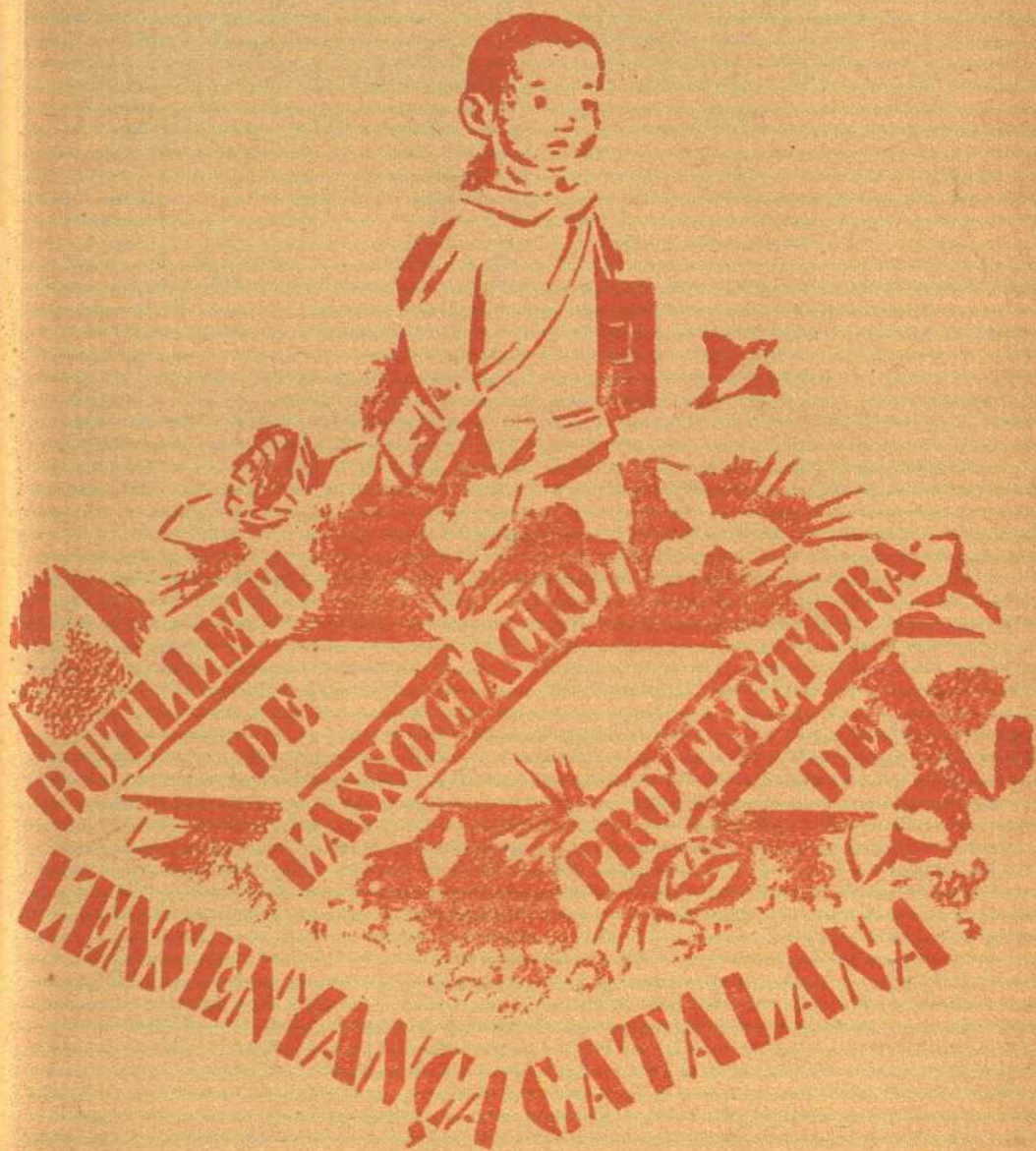

Història de Catalunya

Primeres lectures

per Ferran Soldevila

Il·lustracions de
Josep Vinyals

Preu: 4 pessetes

Alexandre Gali

Lliçons de llenguatge, 1.er grau

1.ª part 1'75 ptes.

2.ª part 1'75 »

Llibre del Mestre 2'00 »

EN PREMSA

Introducció a la Gramàtica

24360

és el número del telè-
fon instal·lat fa poc
en l'administració d'

EN PATUFET

Cardenal Casanyes, 4

per a la

LLIBRERIA

que s'inaugurà el pas-
sat juny, en la qual
trobareu tots els lli-
bres catalans per a
infants i joventut i
també un bon assortit
de llibres castellans,
francesos i anglesos

ESTEBE RIERA CONFITERIES

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pu de luxe
RAMBLA DE CANALETES 9111.
CARRER DE MALLORCA 307. 309.
PORTAL DEL ÀNGEL. 18

BARCELONA

ESTEBE RIERA CONFITERIES

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Domicili social: Arcs, 1, pral. - Barcelona - Telèfon 18862

SUMARI	
	<u>Pàgs.</u>
Continuïtat.	493
Els que moren.	494
Per la nostra llengua	496
Selecta de lectures	497
Les nostres escoles	499
Noves.	500

CONTINUÏTAT

Algú havia dit que la tasca de la PROTECTORA havia finit en ésser admesos a l'escola els postulats que la nostra Associació havia defensat sempre, sobretot l'ensenyament en llengua materna. Més encara, quan l'ensenyament passava a les corporacions populars, que sentien també afanys renovadors, que volien fer l'escola alegre i bella i que volien, per mitjà de l'acció de l'escola sobre l'infant, preparar les noves generacions, també s'havia dit que la nostra Associació havia de morir o transformar-se. Molts fets han demostrat que la PROTECTORA ha de continuar treballant per la nostra cultura.

Però encara que els fets no haguessin demostrat la necessitat que la PROTECTORA continués la seva tasca, tots els que creien, i d'una manera sincera, que la tasca de la cultura havia passat a altres mans, ignoraven, que en treballar per la

cultura, mai no serem prou; i que de tots els aspectes que presenta la cultura cap de tant *continuament* perfectible com l'escola; ignoraven que en els països on l'ensenyament està organitzat d'una manera molt perfecta mai no hi manquen escoles que assagen, que senten les inquietuds del moment pedagògic, que volen perfeccionar cada dia més i més el treball de l'escola. Per això cal que la nostra Associació continuï la seva obra de perfeccionar l'escola, treballant per canviar l'estructura material de la classe quant a edifici, a mobles, a ornamentació i treballant també per a crear un ambient d'exigència pedagògica, cercant sempre el millorament de totes les escoles: La PROTECTORA no ha acabat, i difícilment acabarà mai la seva missió, perquè així que hagi assolit el millor d'avui, haurà de vetllar perquè pugui entrar a les escoles el millor de demà.

ELS QUE MOREN

SEBASTIÀ FERRER I VALLS

Sense cap esclat ni faramalla, preocupat sempre de la sort de Catalunya, el malaguanyat amic Ferrer constantment pensava en el que podia fer-se per a aconseguir un nou addicte o bé un profit per a la cultura catalana. Seguint la seva vida — tan plena de neguits de tota mena — el veieu intervenir en la creació d'una escola catalana al seu poble nadiu, Pla de Cabra, i sobretot, usant del prestigi que li donava l'ésser director de la Sucursal de la Caixa de Pensions i d'Estalvi d'Igualada, intensificar la catalanització de tots els estaments d'aquella ciutat i intervenir en tota actuació que anés destinada a fer vibrar el sentiment patriòtic dels igualadins.

La nostra Associació era un dels seus amors. Mai no mancà la seva cooperació en cap dels seus actes i, en tots els que tingueren

lloc a Igualada, la seva intervenció fou definitiva. Concursos de lectura i escriptura, d'història, conferències, cursets, etc., donen fe d'aquesta afirmació. Però quan es posà a prova el seu esperit de sacrifici i el seu amor a la nostra obra, fou durant el període de la Dictadura. Tots els patriotes sabien on trobar acolliment en arribar a Igualada. La seva llar era el lloc on es parlava de tot i on es planejava qualsevol acció a favor de la nostra cultura. Durant els set anys d'aquest període anormal, fou ell l'ànima de la nostra Delegació; si algun soci es cansava, ell el convencia de la necessitat de continuar; si algú dubtava ell procurava fer-li desaparèixer els dubtes. I així s'aconseguí que Igualada fos una de les delegades on la deserció va notar-se menys.

Tot això li donà un prestigi, que ell suportava amb bonhomia, que el feia ben veure de tothom. En Ferrer no tenia enemics; tots els patriotes el sabien prop seu.

I quan les coses s'havien asserenat, després de passar un temps esperant en va el triomf de la seva idealitat, el desengany el desconcertà. I fou llavors que la terrible malaltia que el portà a la tomba s'anà apoderant del seu cos fins a fer-lo sucumbir.

Molts amics són els que el ploren; molts els que pensaran amb l'amic, el patriota. A la «Protectora» el seu record serà sempre venerat.

Descansi en pau l'amic Ferrer.

PER LA NOSTRA LLENGUA

Documents

Comencem en aquest número la traducció d'un assaig que tots els mestres, i els catalans encara més, haurien de conèixer. L'assaig és del professor C. Bally i el seu títol és «L'ensenyament de la llengua materna i la formació de l'esperit».

«L'ensenyament de les llengües a l'escola, planteja diverses qüestions que cal tractar separatament: hom pot demanar, per exemple, quin és el fonament més racional d'aquest ensenyament, com pot contribuir a la formació del pensament i de la seva expressió, en quin moment cal començar l'estudi de les llengües estrangeres, si les llengües clàssiques han d'ésser ensenyades i en vista de quins avantatges, etc.. Però aquestes qüestions, que es criden i es relliquen, resten sense resposta quan hom oblida algunes nocions fonamentals, la ignorància i l'oblit de les quals ha tingut les més dolentes conseqüències. Maire té raó quan pensa que és a l'ensenyament secundari on es formen els escollits; és allí on els esperits s'obren a les idees generals i s'afirma l'orientació de tota la vida; és just de demanar una gran cura per a aquest període de desenrotllament. Tot amb tot, l'acció del llenguatge sobre l'esperit és universal; de totes les forces que actuen de manera profunda sobre el pensament i la vida, no n'hi ha cap que intervingui més aviat i l'acció de la qual sigui més decisiva en els seus començaments, millor encara, en la seva fase d'incubació. Una reforma de l'estudi del llenguatge no ha de limitar-se a un període determinat. Cal, doncs, començar pel començament; hom s'estranyarà

d'aquesta atenció que donem als elements, en aquesta qüestió plantejada a propòsit de l'ensenyament secundari; però hi ha coses que l'adult no pot aprendre i que l'adolescent aprèn molt malament, perquè hauria hagut d'aprendre-les més aviat.

(Seguirà.)

SELECTA DE LECTURES

En el darrer número del nostre Butlletí hem parlat dels llibres de Lectura que el Vice-president de la Comissió Tècnica, Artur Martorell, ha publicat, editats per la Casa G. Gili. En el mateix número copiàvem una part del pròleg que en Martorell posa al llibre. Copiem avui un altre fragment del pròleg en el qual es donen indicacions als mestres per a utilitzar els llibres esmentats seguint el criteri de l'autor.

«2. Aquest llibre, tal com nosaltres l'hem concebut, és per a usar-lo de la següent manera: l'alumne farà, abans de la lectura en veu alta d'una composició determinada, una lectura silenciosa tan extensa com calgui de la composició i de la nota respectiva, durant la qual lectura, no havent de fer l'esforç retardatori d'associar unes imatges d'articulació a uns signes gràfics, podrà aplicar-se totalment a la penetració del text, i sols quan ell cregui que comprèn, no simplement els mots, sinó el valor de cada un d'ells en el lloc precís on es troba, la significació de les imatges, i especialment la intenció de la composició, sols llavors podrà llegir-la en veu alta, intentant de fer una lectura expressiva, que no serà una imitació externa de la lectura del mestre o dels companys, sinó el resultat d'una elaboració interior.

No totes les notes són tallades amb el mateix patró, ni a to-

tes hem intentat de cridar l'atenció de l'infant sobre els diversos aspectes esmentats al paràgraf 1. Hi ha composicions el lèxic de les quals ha exigit una cura especial; d'altres, de lèxic ja més corrent o més concret, han exigit una màxima atenció per les imatges; a d'altres ens ha interessat especialment el ritme, o l'origen de les impressions; en fi, segons les possibilitats que al nostre entendre ens oferia cadascuna, determinades per les característiques del llenguatge de cada autor, hem combinat les diverses suggerències per veure si aconseguíem la màxima comprensió i la màxima emotivitat en la lectura.»

«3. Pel que fa referència a l'estudi del vocabulari, hem tingut en compte que els mots tenen una vida pròpia, que vol dir un sentit propi, en cada cas, i que el mot dins la frase té unes ressonàncies especials que no poden copsar-se quan el mot es troba isolat. Per això, gairebé sempre que hem volgut explicar un mot, no l'hem tret del seu lloc per donar-ne la definició del diccionari, sinó que hem extret la frase sencera on es troba i mitjançant certs circumloquis, certes preguntes, l'ús de determinades paraules de sentit quasi equivalent, hem intentat que la seva significació en aquell cas determinat es desprengués del context i fos capida per l'infant.»

Hem de recomanar aquests llibres als mestres i als amics de la nostra llengua. Estem segurs que, per a uns i altres, el català, aquest llenguatge que tant havem d'estimar perquè és el nostre, serà més conegut i per tant més estimat després d'haver llegit la «Selecta de Lectures».

LES NOSTRES ESCOLES

Escola Bori i Fontestà

Una escola nova al Poble Nou. Està instal·lada al carrer de Marian Aguiló, 21. El material de l'Escola és del més modern. Està regida per un Patronat intel·ligent i entusiasta al qual hem de felicitar per haver escollit per a l'escola el nom de *Bori i Fontestà*, ja que fou un dels primers mestres catalans i dels que més havia treballat per l'ensenyament en llengua materna.

Escola Sant Jordi

Aquesta escola, que és pot honorar amb el títol de Primera Escola Catalana, celebrà una festa la diada de Sant Nicolau. La festa tingué lloc a la Sala Studium. Els alumnes interpretaren «La festa de Sant Nicolau», del Mestre Joan Llongueres. Després representaren un petit poema escènic del Director de l'Escola, senyor Antoni Parramon, basat sobre la llegenda del Sant. Fou una festa de mainada que plagué als infants i als pares.

Escola del Centre Republicà de Les Borges Blanques

Aquesta escola és un bell exemple del que poden fer l'amor a la terra i un desig intens de cultura. La seva tasca prou que la coneixem els amics de les Borges i prou sabem també com ha contribuït a millorar l'ambient cultural de la població. I perquè ho saben, treballen per vèncer les dificultats del moment.

Hem d'encoratjar els amics de les Borges en la seva tasca. Manquen moltes escoles a la nostra terra. Sobretot escoles com aquestes del Centre Republicà de Borges Blanques que han es-

tat sempre i són encara l'avançada de les inquietuds culturals de tota mena.

Hem de recordar sempre que únicament per una major cultura assolirem els nostres ideals. I la cultura ha de fonamentar-se en l'escola primària. Per això han de continuar les nostres escoles i hem de crear-ne de noves. Per això ens plau d'assenyalar la voluntat i l'entusiasme dels amics de les Borges.

NOVES

ESMENA

En el número del passat mes d'octubre, hom atribuïa, per error, al senyor Josep Janés i Oliver el treball premiat en primer lloc en el Concurs d'articles que «Catalunya Ràdio» convocà sota el tema: «¿Per què cal ésser de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?».

En honor a la veritat, cal fer constar que l'autor de l'article és el senyor Josep M. Soler Janer.

SOCIS INGRESSATS DARRERAMENT

Consell Directiu de 28 de novembre del 1934

Collectius protectors. — Associació del Personal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, de *Barcelona*.

Individuals. — Guillem Crichs, de *Badalona*.

Jaume Flaqué, Enric Gil, *Barcelona*.

Esteve Boschmonar, Joan Duran, Josep Gussinyé, Joan Gussinyé, Salvador Masgrau, Isidre Oliveres, Pere Tomàs, Josep Tremolosa, *Banyoles*.

Josep M.ª Abadal, Joan Casellas, Bonaventura Fossas, Ramon Garriga, Josep Riera, *Puig-reig*.

Angel Cubells, *Sant Boi de Llobregat*.

Salvador Picas, *Sitges*.

COMISSIONS DELEGADES

La Comissió Delegada de Sant Feliu de Guíxols, d'acord amb el Centre Excursionista «Mar i Muntanya» de la mateixa localitat han reprès les classes de català que amb tant d'encert establiren el curs anterior. Les lliçons van a càrrec dels consocis senyors Eudald Caseres i Francesc Callicó.

La Comissió Delegada de Les Borges Blanques ha elegit el consoci senyor Emili Aldomà i Gomer per al càrrec de Tresorer, amb motiu de la vacant produïda per la dimissió del consoci senyor Gabriel Bardia.

La Comissió Delegada de Sitges ha donat compte al Consell Directiu de les gestions que han realitzat prop dels nous mestres de la vila referents a diverses qüestions relacionades amb l'ensenyament.

Les delegades de Banyoles i Puig-reig han proposat al Consell Directiu l'acceptació de diversos nous socis.

Les delegacions d'Artesa de Segre i Sort s'han adreçat al Consell Directiu amb motiu de les peticions de mestres que tenen presentades.

La Comissió Delegada d'Olot ha escrit al Consell sobre unes classes de llengua catalana que es donen en aquella ciutat.

COMISSIÓ TÈCNICA

Aquesta Comissió, tenint en compte la petició formulada per l'Ateneu Santboià, ha proposat al Consell Directiu la concessió d'un préstec a les Escoles d'aquesta entitat per tal que pugui organitzar d'una manera digna la seva classe de pàrvuls.

També ha proposat al Consell Directiu que es faciliti el material d'ensenyament que sol·licita l'Acadèmia Miralles, de Sabadell, per a les seves classes de Geografia i Història de Catalunya.

ESCOLES

Han estat presentats a la signatura del Consell els contractes dels préstecs fets a les Escoles «Mossèn Cinto», «Maragall» i «Santa Eulàlia», de Barcelona.

CURSOS DE CATALÀ

El Consell Directiu ha acordat començar dos cursos de català elemental al local de la «Protectora», en dies alterns, els quals aniran a càrrec dels professors senyora Carme Rigau de Farran i senyor Jaume Aimà.

LLIBRES CEDITS

El Consell Directiu, atenent la sollicitud presentada pels «Amics de les Arts», de Terrassa i el «Centre Excursionista del Vallès», de Sabadell, acordà premiar amb un lot de llibres el «Concurs infantil de dibuixos» que ambdues entitats organitzaren.

COMISSIÓ D'HIGIENE ESCOLAR

Aquesta Comissió procedeix a la confecció d'una nova fitxa mèdico-escolar per a la revisió d'aquest curs.

En la seva darrera sessió acordà posar a la consideració del Consell Directiu la conveniència d'augmentar una nova plaça de les que la nostra Associació subvenciona a la «Llar Infantil Narcisa Freixes», de La Garriga, a profit dels alumnes malalts i de famílies necessitades que assisteixen a les escoles sota el patronatge de la nostra Associació.

COMISSIÓ EDITORIAL

Aquesta Comissió ha donat compte al Consell que ha rebut l'original del llibre «Introducció a la Gramàtica», d'Alexandre Galí i que, una vegada examinat, ha acordat procedir tot seguit a la seva impressió.

INDEX

CRÒNICA DE LA PROTECTORA	Pàgs.
Bases del Concurs d'Història de Catalunya	422
Consell General de Socis	426
El nou Consell Directiu	431
Bases del Concurs per a proveir el càrrec d'Assessor Tècnic de la Protectora	433
Comunicació rebuda de l'Associació Protectora de l'Ensenyan- ça Valenciana	438
Missatge als catalans d'Amèrica	445
EDITORIALS	
Francesc Macià és mort	413
Confiança	425
Una conferència interessant	469
Continuïtat	493
A. GALÍ	
El President Macià	414
PER LA NOSTRA LLENGUA	
L'ensenyament de la llengua a Catalunya	416
L'obertura del curs de Gramàtica Catalana a l'Orfeó de Sants	418
Concurs de Lectura i Escriptura de llengua catalana a Grà- cia i Sant Gervasi	420
VII Concurs de Lectura i Escriptura catalana a Sant Martí	483
DIVERS	
Associació Protectora de l'Ensenyança Valenciana	435
Desviacions en els conceptes de llengua i de Pàtria	451
ELS QUE MOREN	
Joan Ruiz i Porta	447
Jeroni Zanné	470
Ciriac Bonet	471

Antoni Busquets	471
Jaume Carner	483
Sebastià Ferrer	494

DR. J. M. PETIT I FREIXES

Hom diu que el sol surt per a tothom	449
--	-----

P. FABRA

Fragment del discurs dels Jocs Florals d'enguany	461
--	-----

J. ENSENYAT

Ramon Lull i l'infant	418
---------------------------------	-----

C. BALLY

L'ensenyament de la llengua materna i la formació de l'esperit.	496
---	-----

LES NOSTRES ESCOLES

Pàgines	463 — 472 — 488 — 499
-------------------	-----------------------

BIBLIOGRAFIA

Selecta de Lectures	486 — 497
-------------------------------	-----------

NOVES

Pàgines	423 — 439 — 456 — 464 — 473 — 490 — 500
-------------------	---

Biblioteca
de Catalunya

Reg. _____

Sig. _____

EDITORIAL PEDAGÒGICA DE L'A. P. E. C.

ARCS, I, PRAL.

LLIBRES A PUNT DE SORTIR

INTRODUCCIÓ A LA GRAMÀTICA, per ALEXANDRE GALI
PRIMERES LECTURES D'HISTÒRIA, per ENRIC BAGUÉ i
JAUME VICENS, il·lustracions de JOSEP OBIOLS
SALUT, Llibre d'Higiene Escolar, per RAMON FAGELLA, il·lustracions de JOSEP OBIOLS

REEDICIONS

- 5.ª edició GRAMÀTICA CATALANA, c. m., per POMPEU FABRA
2.ª » CURS DE COMPTABILITAT, per FERRAN BOTER
3.ª » LLIÇONS DE LLENGUATGE, 1.er grau, per ALEXANDRE GALI
2.ª » » » 2.^{on} grau, per ALEXANDRE GALI
3.ª » GEOGRAFIA DE CATALUNYA, per PERE BLASI
4.ª » LECTURES D'INFANTS, I, per MARIA A. PASCUAL

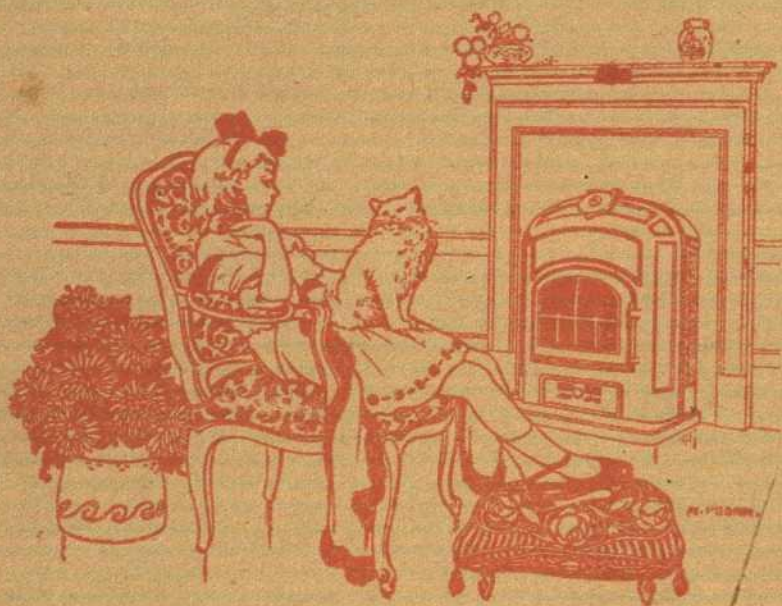
ALGUNES PUBLICACIONS ESCOLARS DE L'EDITORIAL BARCINO

(Portaferrissa, 17 - Barcelona)

	Ptes.
CRUSAT: Curs d'Aritmètica general i aplicada. Primera part	5'00
KÖHNEL: Resum de Comptabilitat	1'00
VILA: Resum de Geografia de Catalunya. 5 volums	7'00
MARVÀ: Curs pràctic de Gramàtica Catalana	7'00
FABRA: La Conjugació dels verbs en català.	1'00
MARVÀ: Exercicis de Gramàtica Catalana. 6 volums: I, Ortografia; II, Morfologia; III-IV, Sintaxi; V, Prosòdia; VI, Formació de paraules. (Preu de cada volum: 1 pta.)	6'00
MARVÀ: Clau dels Exercicis de Gramàtica Catalana	1'50
FABRA: Diccionari Ortogràfic abreujat	1'50
JORDANA: Correspondència familiar i de societat	2'50
JORDANA: Com s'han d'escriure les cartes comercials	2'50
NICOLAU D'OLWER: Resum de Literatura Catalana	2'50
LEONART: Manual d'Història de la Cultura	2'50
Les cent millors poesies líriques de la Llengua Catalana	3'50

Calefacció Ideal

Estufa J. M. B.

S. A. M. Mas Bagà

València, 396

Telèfon 73016

Barcelona

Hortaleza, 19

Telèfon 16861

Madrid